

Vetenskap & Fakta

Mamma eller pappa spyr upp lite fisk och matar sina ungar med läckerbitarna!

KP:s reporter drog mot Sydpolen och träffade sjukt många pingviner. Häng med på äventyret!

Text och foto:
ANDERS ANDERSSON

Sydgeorgien

är en obebyggd ö, lite större än Gotland. Den ligger mitt ute i havet mellan Sydamerikas sydspets och Antarktis. Ön är mycket rik på pingviner, sjöfåglar och sälar. Tidigare har här funnits stationer för både säl- och valfångst. Men nu får djuren leva i fred.

Resan till ön Sydgeorgien är lång. Först måste man ta sig till Falklandsöarna i sydvästra Atlanten. Där kliver vi ombord på ett ryskt fartyg. Det är inte snabbt och det stormiga vädret gör flera av passagerarna sjösjuka. Efter 150 mil och fem gungiga dagar är vi äntligen framme vid målet.

Vid ön Sydgeorgien är det byte till gummibåt som gäller. Vi får gå i det kalla vattnet med höga stövlar på fötterna de sista metrarna in till stranden.

På land möts vi av högljudda vrål. De kommer från en elefantsäl som släpar sig fram i sanden med sin flera ton tunga kropp. Han är på väg mot en mindre hane som har försökt närma sig de cirka 20 honor som ingår i bjässens storfamilj.

Det blir slagsmål. Hanarna häver sina väldiga kroppar mot varandra

Hej, alla

och biter. Till slut ger den mindre hanen upp, medan honorna ligger helt lugnt med sina ungar en bit bort.

Elefantsälarna bryr sig inte om oss människor, men vi håller avstånd för att inte komma i vägen för de våldsamt starka hanarna.

Lite längre bort ser vi ändlösa rader av kungspingviner. Det är svårt att förstå hur föräldrar och ungar kan vara så olika. Föräldrarna är en dryg meter höga, med kritvita bröst och svarta ryggar. På halsen har de en stor gul fläck som går fram mot den svarta långa näbben.

De flesta ungarna är ett år gamla, och nästan lika långa som föräldrarna. Men de är som bruna, ulliga dunbollar. Det bruna är fjädrar som de ska tappa om ett par månader för att få en ny vattentät dräkt. En

del "tonåringar" har redan halva kroppen i vuxendräkt.

När vi går uppför sluttningarna följer en del pingviner med. De ser ut som knasiga fjällvandrare, med korta ben och svarta stövlar, när de kliver uppåt med de snöklädda bergen i bakgrunden.

När vi når bergstoppen och tittar ner på de jättestora fälten nedanför förstår vi att det vi läst är sant – här finns cirka 300 000 vuxna pingviner plus deras ungar! Dessutom finns det 6 000 elefantsälar. Denna plats kan faktiskt vara den djurtätaste på hela jorden, i alla fall om man tänker på större djur. Ett öronbedövande kackel hörs från pingvinerna, som en hönsgård fast mycket starkare.

Att pingvinerna är så många beror på att de har få fiender. ➔

Elefantsälar bråkar ofta med varandra, men de coola kungspingvinerna låter sig inte störas.

Klarar extrem kyla

Pingviner är en grupp fåglar som är anpassade för ett liv i och vid vatten. Den minsta arten, dvärgpingvin, är hög som en linjal. Den största, kejsarpingvin, blir mer än en meter. Fjäderdräkten är ofta extremt tät och varm. Många pingviner klarar mycket sträng kyla. Alla pingviner lever på södra halvklotet och de har funnits i mer än 40 miljoner år. En del arter som nu är utdöda kunde bli lika stora som vi människor.

10 000-tals kungspingviner umgås på Salisbury plain på Sydgeorgien.

Vetenskap & Fakta

Just där KP var fanns det inte så många macaroni-pingviner. Men egentligen är det den vanligaste arten på ön.

En klipp hoppar-pingvin som samlar stenar till sitt bo.

Leopardsälarna kan döda kungspingviner ute i vattnet. Men på land är fienden endast en och annan jättestormfågel. Och dessa har bara chans att komma åt ägg och nykläckta ungar.

Pingvin-paren lever ihop hela livet, och när de går tillsammans ser det ut som om de håller varandra i handen. Ofta är bara en av föräldrarna på plats vid ungen. Den andra är ute i havet och fångar småfisk. Föräldern fiskar både åt ungen och sig själv. Den kan vara borta i flera dagar och dyka ner på 300 meters djup.

Maten som ungen ska ha ligger kvar i förälderns mage. När det är

dags att äta är det bara att spy upp lite vältuggad fisk. Ungen sticker sedan näbben långt in i förälderns mun – mums för små pingviner!

Några djur blir nyfikna och kommer fram. Två ungar pickar lite lätt på våra stövlar. Klappa dem får man inte, och den som ändå gör det riskerar att angripas av pingvin-löss.

Vi ser många olika fåglar i luften också. Störst är en vandringsalbatross – som har cirka 3,5 meter mellan vingspetsarna!

Efter en vecka ger vi oss i väg. Vid strandkanten ser vi några gentoo-pingviner. Det ser ut som de vinkar mot båten och vill följa med på resan tillbaka till Falklandsöarna. Det får de inte. ■

Den här "tonåriga" kungspingvinen har till hälften vuxendräkt och är till hälften unge.

Några pingvin-arter på Sydgeorgien

● **Kungspingviner** – massor av kungspingviner! Det är den största arten som inte lever på is. Kejsarpingvinen, som är ännu större, finns endast på Antarktis.

● **Macaroni-pingviner** med sina typiska gula tofsar på huvudet. Det är den vanligaste arten på Sydgeorgien.

● **Gentoo-pingviner** hade ännu inte fått ungar, utan pysslade om sina ägg.

● **Klipp hoppar-pingviner** lever upp till sitt namn genom att både hoppa och ha sina bon bland klippblocken.

Några gentoo-pingviner ser ut att vinka mot fartyget när vi ger oss i väg. Kanske vill de följa med oss tillbaka till Falklandsöarna där vår resa slutar.

